

History of Singapore's Economic Development: Transforming from Entrepôt Trade to Import Substitution Industrialization

Orawan Nugprachaya^{1,*} and Watunyu Jaiborisudhi²

Received: December 9, 2023 Revised: February 2, 2024 Accepted: February 9, 2024

Abstract

This research aims to study Singapore's economic history and identify key factors driving its economic development between 1819 and 1965. Singapore served as an entrepot under the British Empire since 1819 and transformed itself to adopt the import substitution industrialization (ISI) policy in 1965. This qualitative research collects secondary data from literature and economic indicators from Singapore and other agencies' databases. Data is further analyzed using the growth theory and Rostow's five-stage model. Key findings show after the establishment of trading posts by the British East India Company (EIC) in 1819, Singapore's economy rapidly thrived and grew. Such prosperity was driven by its strategic location, the free trade policy, the arrival of steamboats resulting from the Industrial Revolution, and the opening of the Suez Canal. However, after World War II, Singapore's economy suffered from sluggish growth, low wages, a high unemployment rate, and limited opportunities to expand its entrepôt trade. Singapore's economy was then diversified and restructured and its adoption of import-substituting industrialization policy between 1959-1965 caused the revival of economic expansion, reduction of the unemployment rate, and increase of manufacturing proportion.

Keywords: economic history, economic development, Singapore, entrepôt trade, import substitution industrialization

^{1,2} Institute of East Asian Studies, Thammasat University

* Corresponding author. E-mail: orawan@asia.tu.ac.th

U

ประวัติศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ : จากเศรษฐกิจแบบเมืองท่าสู่การผลิต เพื่ออุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า

อรวรรณ นักปราชญ์^{1*} และ วทัญญู ใจบริสุทธิ์²

วันรับบทความ: December 9, 2023 วันแก้ไขบทความ: February 2, 2024 วันตอบรับบทความ: February 9, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของสิงคโปร์ และปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ในช่วง ค.ศ. 1819-1965 โดยใน ค.ศ. 1819 เป็นจุดเริ่มต้นที่ผลักดันให้สิงคโปร์เป็นเมืองท่าการค้าของอังกฤษ จนไปสู่ช่วงส่งเสริมการผลิตเพื่ออุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าอันสิ้นสุดลงใน ค.ศ. 1965 การศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากงานวิจัยและตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจต่าง ๆ (Economic Indicators) จากฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสิงคโปร์และหน่วยงานอื่น ๆ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ วิจัยเอกสารและวิเคราะห์เชิงบรรยาย โดยใช้ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Theory) และทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจตามขั้นตอนของรอสโทว์ (Rostow's Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ จากการศึกษา พบว่า ภายหลังจากการตั้งสถานการค้าภายใต้อาณัติของบริษัทอินเดียตะวันออก (EIC) ใน ค.ศ. 1819 เศรษฐกิจสิงคโปร์เจริญรุ่งเรืองและเติบโตอย่างรวดเร็ว ปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ ท่าเลที่ตั้งซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์การค้าทางทะเล นโยบายท่าเรือปลอดภาษี การใช้เรือจักรกลไอน้ำและการเปิดคลองซุเอส ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิงคโปร์เผชิญปัญหารอบด้าน เศรษฐกิจเติบโตช้า ค่าแรงตกต่ำ ปัญหาการว่างงาน และโอกาสขยายการค้าแบบเมืองท่ามีอย่างจำกัด การสร้างความหลากหลายและการเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ รวมถึงดำเนินยุทธศาสตร์และนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าระหว่าง ค.ศ. 1959-1965 ส่งผลให้เศรษฐกิจสิงคโปร์กลับมาขยายตัว การว่างงานลดลง และสัดส่วนการผลิตภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจ สิงคโปร์ เศรษฐกิจแบบเมืองท่า การผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า

^{1,2} สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

* Corresponding author. E-mail: orawan@asia.tu.ac.th

บทนำ

เมื่อก้าวถึงประเทศสิงคโปร์ในแง่มุมทางเศรษฐกิจ สิงคโปร์เป็นประเทศหนึ่งของโลกที่มีความมั่งคั่ง มีรายได้สูง (High income) (World Bank [WB], n.d.) มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นศูนย์กลางธุรกิจ การลงทุน และการเงิน รวมถึงเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทางทะเล แม้ว่าจะเป็นประเทศเล็ก มีพื้นที่เพียง 710 ตารางกิโลเมตร มีประชากรเพียง 5.93 ล้านคน (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2565) (Fact Sheet สิงคโปร์ สิงหาคม 2566, 2566) และมีแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติจำนวนน้อย อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านพื้นที่ จำนวนประชากร และทรัพยากรธรรมชาติไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ใน พ.ศ. 2565 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของ สิงคโปร์อยู่ที่ร้อยละ 3.65 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) สูงถึง 466,788.54 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งมากเป็นอันดับที่ 34 โลก อันดับที่ 7 ของเอเชีย และอันดับที่ 3 ของอาเซียน รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capita) อยู่ที่ 82,807.6 เหรียญสหรัฐฯ (ณ ราคาปัจจุบัน) ทำให้ประเทศ สิงคโปร์กลายเป็นประเทศที่มีรายได้สูง (High income) ตามการจัดแบ่งประเภทของธนาคารโลก ด้านการค้า และการลงทุน สิงคโปร์มีมูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ (Exports of Goods and Services) อยู่ที่ 870.81 พันเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการนำเข้าสินค้าและบริการ (Imports of Goods and Services) อยู่ที่ 701.63 พันเหรียญสหรัฐฯ และมีการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) อยู่ที่ 140.84 พันเหรียญสหรัฐฯ

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตัวชี้วัดเศรษฐกิจสิงคโปร์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ GDP เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากมูลค่า 97,646.38 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ใน พ.ศ. 2546 เพิ่มขึ้นเป็น 307,576.36 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ใน พ.ศ. 2556 และ 466,788.54 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ใน พ.ศ. 2565 และรายได้ประชาชาติจากระดับสองหมื่นเหรียญสหรัฐฯต่อหัว ใน พ.ศ. 2546 เพิ่มขึ้นเป็นระดับห้าหมื่นเหรียญสหรัฐฯต่อหัวใน พ.ศ. 2556 และระดับแปดหมื่นเหรียญสหรัฐฯต่อหัวใน พ.ศ. 2565 รวมถึงภาคการค้าและการลงทุน แนวโน้มใน 10 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ มูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้าและบริการ 197.82 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และ 170.52 พันล้านเหรียญฯ ใน พ.ศ. 2546 เพิ่มขึ้นเป็น 600.01 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และ 528.92 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ใน พ.ศ. 2556 และใน พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นเป็น 870.81 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และ 701.63 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และ FDI จากระดับ 17.05 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นกว่า 10 เท่าตัวเป็น 140.84 พันล้านเหรียญสหรัฐฯในปัจจุบัน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดเศรษฐกิจสิงคโปร์ พ.ศ. 2546-2565

ปี พ.ศ.	GDP Growth (ร้อยละ)	GDP (ล้านเหรียญ สหรัฐฯ)	GNI per capita (เหรียญสหรัฐฯ)	Exports of Goods and Services	Imports of Goods and Services	FDI
				(พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)		
2546	4.55	97,646.38	23,730.38	197.82	170.52	17.05
2547	9.94	115,033.57	27,608.07	246.12	215.77	24.39
2548	7.37	127,807.81	29,961.31	287.77	249.57	19.32
2549	9.01	148,627.26	33,768.45	338.93	293.28	39.13
2550	9.02	180,941.74	39,432.89	385.01	328.43	47.34
2551	1.86	193,617.35	40,008.58	443.37	403.37	13.60
2552	0.13	194,150.32	38,926.81	370.53	324.91	23.44
2553	14.52	239,807.92	47,236.67	474.82	411.72	55.32
2554	6.21	279,356.53	53,891.46	568.01	491.03	49.16
2555	4.44	295,092.84	55,547.55	580.51	509.02	55.31
2556	4.82	307,576.36	56,967.43	600.01	528.92	64.39
2557	3.94	314,863.58	57,564.80	604.39	530.59	68.70
2558	2.98	307,998.55	55,645.61	549.42	465.35	69.77
2559	3.60	319,029.97	56,895.64	525.35	441.74	65.36
2560	4.54	343,272.88	61,164.90	588.93	497.45	102.16
2561	3.58	376,869.59	66,836.54	668.38	557.19	81.16
2562	1.33	376,837.49	66,070.47	661.71	550.59	105.29
2563	-3.90	348,392.17	61,274.01	634.03	525.32	78.45
2564	8.88	423,797.00	77,710.07	781.07	631.62	138.54
2565	3.65	466,788.54	82,807.65	870.81	701.63	140.84

ที่มา: รวบรวมโดยผู้วิจัยจาก WB (n.d.)

ก่อนที่จะสิงคโปร์จะก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นจากตัวชี้ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่กล่าวมา สิงคโปร์เป็นเพียงหมู่บ้านชาวประมงที่มีจำนวนประชากร 150 คน โดยในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 จนกระทั่งใน ค.ศ. 1819 เซอร์ โทมัส สแตมฟอร์ด แรฟเฟิล (Sir Thomas

Stamford Raffles) ได้สำรวจดินแดนเพื่อแสวงหาเมืองท่าใหม่ให้แก่อาณานิคมอังกฤษ ซึ่งพบว่าสิงคโปร์เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ มีที่ตั้งเชื่อมต่อบริเวณคาบสมุทรมาลายู และหมู่เกาะต่าง ๆ น่าจะสามารถพัฒนาให้เป็นท่าเรือที่ดีที่สุดของอังกฤษในตะวันออกเฉียงใต้ได้ แรฟเฟิล จึงได้ทำสัญญากับ สุลต่าน ฮุสเซน โมฮาเม็ด ซาห์ สุลต่านแห่งยะโฮร์ และกับดามังกง อันเป็นการให้สิทธิบริษัทรีดอีสต์อินเดีย (British East India Company) ในการตั้งทำการของบริษัท หลังจากนั้นการเป็นเมืองท่าเสรีของสิงคโปร์จึงกลายเป็นแรงดึงดูดบรรดาพ่อค้าในแถบนี้ให้เข้ามาค้าขายยังสิงคโปร์ (ไรอัน, 2526; Purcell, 1964 อ้างถึงใน ภูวดล ทรงประเสริฐ, 2547) ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นได้พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงสิงคโปร์ จากเมืองท่าการค้าให้เป็นเมืองอุตสาหกรรม (เชอะ และลี, 2557) อันเกิดมาจากการประสบกับภาวะทางเศรษฐกิจที่ชะงักงัน ประชาชนได้รับความยากลำบากขาดแคลนอาหาร ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค แต่หลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 อังกฤษได้กลับเข้ามาปกครองสิงคโปร์อีกครั้ง โดยเชอะ และลี (2557) กล่าวว่า เมื่อถึง ค.ศ. 1947 โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ได้รับการฟื้นฟูอย่างรวดเร็ว ช่วงปลายทศวรรษที่ 1950 มีการดำเนินการเริ่มถอนทหารอังกฤษจากสิงคโปร์ แต่สิงคโปร์ก็เริ่มพัฒนาเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมควบคู่ไปกับเศรษฐกิจแบบเมืองท่าภายใต้แผนระยะห้าปี (The Five Year Plan, 1961-1964) ของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development Board: EDB) (Kim, 1985)

นอกจากนี้ โคริน เฟื่องเกษม (2542) ยังกล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ในช่วง ค.ศ. 1959-1995 ซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลของฝ่ายรัฐบาลและนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเทศสิงคโปร์ พบว่า ได้มีการแบ่งขั้นตอนการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์เป็น 4 ขั้นตอนตามพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ได้แก่

1) ช่วงส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ค.ศ. 1959-1965) เป็นช่วงเวลาที่สิงคโปร์เริ่มประสบปัญหาเนื่องจากมีเส้นทางการค้ามากขึ้น จากประเทศที่เคยเป็นศูนย์กลางการค้าและการเดินเรือ ส่งผลกระทบต่อการค้าและการให้บริการของสิงคโปร์ลดลง และเกิดปัญหาการว่างงาน รัฐบาลจึงมีมาตรการหลายประการออกมาช่วยเหลือ อาทิ นโยบายพัฒนาประเทศให้เป็นอุตสาหกรรม นโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น

2) ช่วงส่งเสริมการส่งออก (ค.ศ. 1966-1973) ช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 นโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเริ่มประสบปัญหา รัฐบาลสิงคโปร์จึงเปลี่ยนกลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศมาดำเนินนโยบายส่งเสริมการส่งออกตามแนวทางของฮ่องกง เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและการขาดดุลการชำระเงิน

3) ช่วงปรับโครงสร้างทางอุตสาหกรรม (ค.ศ. 1973-1984) เป็นช่วงที่สิงคโปร์หันมาส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ฝีมือขั้นสูงในการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากปริมาณแรงงานเท่าเดิม

4) ช่วงสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ (ค.ศ. 1984-1995) สิงคโปร์ต้องกระจายการผลิตด้านอุตสาหกรรมให้หลากหลายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อแก้ปัญหาการผลิตด้านอุตสาหกรรมในช่วงปี ค.ศ. 1979-1984 ที่ชะลอตัวลง โดยดำเนินมาตรการส่งเสริมการผลิตไฮเทคเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ส่งเสริมให้นักลงทุนสิงคโปร์ไปลงทุนตั้งกิจการในต่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางการผลิตอุตสาหกรรมที่ใช้ฝีมือแรงงานขั้นสูง

โดยช่วงการส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ค.ศ. 1959-1965) สิงคโปร์มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 9.4 ซึ่งนับว่ามีการขยายตัวสูงและสม่ำเสมอตลอดช่วงเวลาดังกล่าว (Ministry of Trade and Industry Economic Survey of Singapore, 1990 อ้างถึงใน โคริน เฟื่องเกษม, 2554)

ช่วงเศรษฐกิจแบบเมืองท่าถึงช่วงส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าของสิงคโปร์ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการการเติบโตของประเทศ เป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาว่าปัจจัยใดเป็นตัวขับเคลื่อนที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้สิงคโปร์สามารถต่อยอดการพัฒนาได้อย่างก้าวหน้าและมั่นคงเป็นลำดับดังเช่นปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวงศ์วานประวัติศาสตร์เศรษฐกิจในช่วงเวลา ดังกล่าวและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ โดยนำทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Theory) และทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจตามขั้นตอนของรอสโทว์ (Rostow's Model) เป็นกรอบ ในการวิเคราะห์

บททวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Theory) มีการแบ่งพัฒนาการเป็น 3 ช่วงที่สำคัญ ช่วงแรก แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก (สุดใจ ทูลพาณิชย, 2547 อ้างถึงใน ณัฐวดี พรหมพิทาพร, 2558) อัดัม สมิท (Adam Smith) เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) และโรเบิร์ต มัลธัส (Robert Malthus) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ ทุน (Capital: K) และแรงงาน (Labor: L) ช่วงที่สอง แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิก (Neo-classical Theory) โรเบิร์ต เมอร์ตัน โซโลว์ (Robert Merton Solow) ซึ่งได้พัฒนาทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากแบบจำลองของฮาร์รอด-โดมาร์ (Harrod-Domar Growth Model) เป็นแบบจำลองการเจริญเติบโตของโซโลว์ (Solow Growth Model) กล่าวว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเกิดจากการนำเทคโนโลยีมาเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต ปัจจัยที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม (A) เป็นปัจจัยภายนอก (Exogenous Factor) ที่ค่อนข้างเปลี่ยนแปลงช้า สามารถกำหนดให้คงที่ได้ในระยะสั้น และกำหนดปริมาณแรงงาน (L) ให้เป็นสัดส่วนที่ขึ้นอยู่กับทุนในการผลิต (K) ช่วงที่สาม เป็นทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ (Endogenous Growth Theory) ของ Romer (1986) กล่าวว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในระยะยาว จะขึ้นอยู่กับการพัฒนาทุนมนุษย์ด้วย (Human Capital) (สุดใจ ทูลพาณิชย, 2547 อ้างถึงใน ณัฐวดี พรหมพิทาพร, 2558) โดยทุนมนุษย์มีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศมีการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ในระยะยาว

ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจตามขั้นตอน หรือทฤษฎี Stage of Economic Growth ของ วอลท์วิทแมน รอสโทว์ เชื่อว่าทุกประเทศจะเกิดการเจริญเติบโตตามลำดับการพัฒนา 5 ลำดับขั้น (สมส่วน ฮาว, 2558; อนุชา ฐิริพันธุ์ปัญญา, 2556) ได้แก่ ขั้นสังคมแบบดั้งเดิม (Traditional Society) คือ สังคมที่ยังชีพแบบพื้นบ้านดั้งเดิม ขั้นเตรียมการ (Precondition for take-off) เป็นขั้นการพัฒนาที่เป็นพื้นฐานของการเจริญเติบโตขั้นต่อไป ขั้นทะยานขึ้น (Take-off) มีการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม มีการส่งออกและนำเข้า เกิดการค้าระหว่างประเทศ ขั้นไปสู่ความเจริญเติบโตเต็มที่ (Drive to Maturity) มีการขยายอุตสาหกรรม มีระบบการขนส่ง

สร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ มีการลงทุนขนาดใหญ่ ในระบบการศึกษา สร้างโรงเรียน มหาวิทยาลัย สาธารณสุข และโรงพยาบาล ชั้นอุดมโคคา (The Age of High Mass Consumption) มีการสร้างฐานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขยายการบริโภคอย่างกว้างขวาง มีการผลิตสินค้าคุณภาพสูง และผู้บริโภคกำลังซื้อสูงที่สามารถซื้อสินค้าได้มากกว่าซื้อเพียงสินค้าที่จำเป็น ซึ่งประเทศต่าง ๆ จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจตามขั้นตอนทั้งห้านี้ตามลำดับ แต่ไม่จำเป็นที่การพัฒนาของทุกประเทศจะต้องเกิดขึ้นทุกขั้นตอน สามารถข้ามขั้น และในแต่ละขั้นตอนไม่จำเป็นต้องมีระยะเวลาเท่ากัน (สมส่วน ฮาว, 2558)

2. วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จาตุรนต์ อำไพ (2555) ศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจเมืองเชียงคาน ในช่วง พ.ศ. 2454-2555 วิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิเคราะห์สังคมของมาร์กซ พิจารณาความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของเมืองเชียงคาน 3 ด้าน คือ ด้านพลังการผลิต ความสัมพันธ์ทางการผลิต และโครงสร้างส่วนบน คือ ระบบกฎหมาย ระบบการเมือง วัฒนธรรม และระบบความคิด จากการศึกษา พบว่า เศรษฐกิจเชียงคานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในรอบ 100 ปี จากเศรษฐกิจแบบยังชีพเป็นเศรษฐกิจแบบการค้าจากการเข้ามาของพ่อค้าชาวจีน มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เส้นทางคมนาคม ซึ่งถนนที่เข้ามาสู่เมืองเชียงคานได้เปลี่ยนระบบเศรษฐกิจของเมืองเชียงคานอย่างแท้จริงในช่วง พ.ศ. 2518 ช่วงสงครามอินโดจีนทำให้การค้าที่พึ่งพาฝั่งลาวหยุดชะงัก การเกษตรของเชียงคานเน้นปลูกพืชไร่เชิงพาณิชย์ และนโยบายของรัฐได้เข้ามาทดแทนภาคการค้าที่ลดลง แต่การค้าก็ไม่ขยายตัวมากเท่าในอดีต ต่อมาเกิดกระแสการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากการท่องเที่ยวเมืองปาย และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐจึงทำให้เศรษฐกิจเมืองเชียงคานฟื้นตัวขึ้นอีกครั้ง และคนเชียงคานเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์หลัก เนื่องจากความเข้มแข็งของทุนภายในที่สะสมมาตั้งแต่ยุคการค้า อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวก็นำมาซึ่งปัญหาสังคม สิ่งแวดล้อม แรงงานต่างด้าว และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับคนเชียงคาน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น

นิภาพร รัชตพัฒนานุกุล (2558) ศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอ่าวบ้านดอน : กรณีศึกษาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งระหว่างทศวรรษ 2490-2540 เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอ่าวบ้านดอน ผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งระหว่างทศวรรษ 2490-2540 โดยวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะและช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งในอ่าวบ้านดอน ใช้ข้อมูลผลผลิตและพื้นที่เพาะเลี้ยงหอยตะกรมและหอยแครงย้อนหลัง 30 ปี (พ.ศ. 2523-2553) และอธิบายด้วยปัจจัยด้านบทบาทภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และการปรับตัวของผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จากการศึกษา พบว่า การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งในอ่าวบ้านดอน แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงริเริ่มและทดลองในทศวรรษ 2530 และช่วงขยายตัวและผันผวนในทศวรรษ 2540 งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้เห็นรูปแบบการศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจอีกรูปแบบหนึ่ง โดยผ่านการเลือกพื้นที่และประเภทของสิ่งที่จะทำการศึกษา อธิบายปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ด้วยปัจจัยด้านบทบาทภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และการปรับตัวของผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

วิภากรัตน์ ปันเปี่ยมรัชฎ์ และคณะ (2554) ศึกษาการพัฒนาระบบการวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของประเทศไทยโดยใช้นโยบายการคลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายเศรษฐกิจด้านการคลังภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ต่อผลผลิตระดับศักยภาพด้านอุปทาน ซึ่งจะเป็นตัวสะท้อน Potential GDP โดยพิจารณาจาก 3 ภาคการผลิตหลักของไทย ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ซึ่งสามารถสะท้อนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน มีการพัฒนาแบบจำลองเพื่อคำนวณหาผลผลิตระดับศักยภาพสำหรับประเทศไทย ภายใต้แนวคิดการแยกองค์ประกอบของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งการศึกษานี้ใช้หลักการคำนวณผลผลิตระดับศักยภาพแบบ Growth Accounting ของ Robert Solow เป็นกรอบการวิเคราะห์

สมส่วน ฮาว (2558) ศึกษาศักยภาพของไทยด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ใช้ทฤษฎี Stage of Economic Growth ของรอสโว์ เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์ รอสโว์เชื่อว่าทุกประเทศจะเกิดการเจริญเติบโตตามลำดับการพัฒนา 5 ลำดับขั้น และในงานของสมส่วน ฮาว (2558) กล่าวว่าในด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาตามทฤษฎีนี้ ประเทศพัฒนาแล้วได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่กำลังพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเงิน การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อให้หลุดพ้นจากสภาวะขั้นต้น ๆ และพัฒนาไปสู่ระดับการเจริญเติบโตที่สูงขึ้น ซึ่งการให้ความช่วยเหลือต่างประเศนั้น เป็นกระบวนการหนึ่งที่ประเทศพัฒนาแล้วได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาประเทศโลกที่สามและทำให้เกิดการจัดตั้งแหล่งช่วยเหลือ กองทุนให้ความช่วยเหลือ เช่น UN และธนาคารโลก เป็นต้น

Temin (2014) ได้ถกเถียงถึงความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจ ภายใต้หัวข้อเรื่อง ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจ : ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจศาสตร์ใหม่ ในยุคย้อนยุคและอนาคต งานวิจัยชิ้นนี้กล่าวว่า ทั้งประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจล้วนเป็น การศึกษาถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ความแตกต่างระหว่างประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจในความคิดเห็นของผู้วิจัยมองว่า ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจให้ความสำคัญกับประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานสูงขณะที่การศึกษา การพัฒนาเศรษฐกิจให้ความสำคัญกับประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำ และข้อถกเถียงของผู้วิจัยในงานชิ้นนี้มาจากการวิจัยล่าสุดของ Allen (2013) รวมทั้ง Voigtländer และ Voth (2013) แสดงให้เห็นถึงยุโรปตะวันตกกลายเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจค่าจ้างสูงในศตวรรษที่ 14 นำไปสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมในที่สุดในศตวรรษที่ 18 Allen (2013) พบว่า การปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นผลมาจากค่าจ้างสูงต้นทุนพลังงานต่ำ เขาแสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีถูกปรับให้เข้ากับราคาปัจจัยเหล่านี้และไม่ทำกำไรในประเทศที่มีค่าแรงต่ำ บทเรียนจากประวัติศาสตร์เศรษฐกิจสามารถเห็นได้จากการตัดสินใจนโยบายในปัจจุบัน ข้อถกเถียงดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบคำอธิบายประวัติศาสตร์เศรษฐกิจแนวใหม่ (New Economic History) หรือที่รู้จักกันในนาม Cliometrics งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้เห็นถึงความต่างของประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจ และลักษณะ/รูปแบบการศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจที่เรียกว่า ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจแนวใหม่ (New Economic History) หรือ Cliometrics

ณัฐวดี พรหมหิตาทร (2558) ศึกษาผลกระทบของอัตราการออมต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยใช้ Granger Causality Test และการวิเคราะห์สมการถดถอยในการวิเคราะห์ งานวิจัยชิ้นนี้ได้มีการทบทวนทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก ได้แก่

อดัม สมิท (Adam Smith) เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) และโรเบิร์ต มัลธัส (Robert Malthus) นีโอคลาสสิก ได้แก่ โรเบิร์ต เมอร์ตัน โซโลว์ (Robert Merton Solow) จนถึงทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ ของ Romer (1986) ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย คือ การส่งออกไม่ใช่การออมภายในประเทศ และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอัตราการส่งออกส่งผลกระทบต่ออัตราการออม นอกจากนี้ อัตราการออมและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยังมีผลต่ออัตราการลงทุนภาคเอกชนภายในประเทศ

โคริน เฟื่องเกษม (2542) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองสิงคโปร์ ภายใต้การศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตย ความมีเสถียรภาพทางการเมือง กับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์ได้มีบทบาทการควบคุมและแทรกแซงทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ ซึ่งบทบาทดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการพัฒนาของสิงคโปร์ในช่วงที่ประเทศยังด้อยพัฒนาอยู่ แต่ในปัจจุบันเมื่อระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์ก้าวหน้าเป็นอย่างมาก จึงไม่มีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องเข้าแทรกแซงทางเศรษฐกิจเหมือนเช่นเดิม สำหรับการพัฒนาทางการเมืองของสิงคโปร์ ผู้วิจัย พบว่า สิงคโปร์มีกระบวนการการเลือกตั้งและการจัดการเลือกตั้งมาอย่างต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนผ่านประเทศและตัวผู้นำอย่างราบรื่น แต่สิงคโปร์ก็มีการละเมิดสิทธิของปัจเจกชนอย่างต่อเนื่อง โดยการปราบปรามและจับกุมกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้าน นักวิชาการ สื่อมวลชน ทำให้มุมมองแบบตะวันตกมองว่าสิงคโปร์มีลักษณะของความเป็นอำนาจนิยมอยู่สูง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลชุดต่อ ๆ มา ก็พยายามจะแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งในท้ายสุดผู้วิจัยก็ตั้งข้อสังเกตที่เกี่ยวกับความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความล้าหลังของความเป็นประชาธิปไตยของสิงคโปร์

ภูวดล ทรงประเสริฐ (2547) ศึกษาประเด็นของจีนโพ้นทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่ภายใต้บริบทต่าง ๆ ตั้งแต่ภูมิหลังของชุมชนจีนในแต่ละประเทศ โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ อิทธิพลของลัทธิชาตินิยมทางเศรษฐกิจ การคุกคามของญี่ปุ่น และผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ได้ทำการวิเคราะห์ถึงพัฒนาการต่าง ๆ ในภูมิภาค และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา รวมถึงอิทธิพลของการเมืองที่มีต่อการเจริญเติบโตของทุนจีนโพ้นทะเล ตลอดจนสัมพันธ์ภาพและปัญหาอุปสรรคของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและทุนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะช่วงหักเหของกิจกรรมทางการเมืองและเศรษฐกิจตั้งแต่ครั้งหลังของทศวรรษที่ 1990 ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทต่าง ๆ ของลูกหลานของชาวจีนโพ้นทะเลที่มีต่อกระบวนการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและการเมืองของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และจีนในยุคปัจจุบัน

ไรอัน (2526) ศึกษาถึงประวัติศาสตร์ของมาเลเซียและสิงคโปร์ ตั้งแต่แรกเริ่มที่ดินแดนในแถบนี้มีความสำคัญทางการค้า จนถึงการได้รับเอกราช ทำให้เห็นถึงภาพของพัฒนาการทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของสิงคโปร์ อันรวมไปถึงเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ของสิงคโปร์ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์หรือประวัติศาสตร์การเมืองในยุคต่อมาจนถึงในยุคปัจจุบัน

เทิร์นบูลล์ (2540) ได้ศึกษาถึงประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ตั้งแต่สมัย 50,000 ปีก่อน จนถึงเหตุการณ์ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ในส่วนของประวัติศาสตร์สิงคโปร์นั้น มีการเริ่มต้นที่เดมาเสก / สิงคโปร์ ในคริสต์ศตวรรษที่ 14 จนถึงศตวรรษที่ 1980 ได้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมทั้งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองของสิงคโปร์ นอกจากนี้ การที่หนังสือเล่มนี้เริ่มต้นการบรรยายความเป็นมาของภูมิภาคนี้ ตั้งแต่ยุคโบราณมาเชื่อมต่อกับยุคอาณานิคมแล้วโยงเข้าสู่ยุคปัจจุบันทำให้สามารถเข้าใจความเป็นมาของภูมิภาคนี้ รวมถึงสิงคโปร์ได้อย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง ประกอบกับได้เห็นเหตุการณ์ที่สำคัญอันมีอิทธิพลต่อการกำหนด รูปแบบของเศรษฐกิจการเมือง สังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบันของภูมิภาคนี้

เชอะ และลี (2557) นำเสนอถึงประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของสิงคโปร์โดยแบ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น ช่วงเวลา ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ช่วงเวลาที่สิงคโปร์อยู่ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่น ช่วงเวลาที่สิงคโปร์กำลังได้รับเอกราช และช่วงเวลาหลังจากสิงคโปร์ได้รับเอกราชแล้ว โดยที่แต่ละช่วงเวลา อาทิ Political Attitudes and Organization, C.1900-1941; The Syonan Years, 1942-1945 และ From Colonialism to Independence, 1945-1965 เป็นต้น ทำให้สามารถเข้าใจถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของ สิงคโปร์ในแง่มุมต่าง ๆ ประกอบกับการชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ซึ่งรวม ไปถึงการปกครองโดยรัฐบาลอาณานิคมอังกฤษ การก่อตั้ง และการรวมกลุ่มทางการเมืองของเชื้อชาติต่าง ๆ ก่อนที่อังกฤษจะให้ชาวอาณานิคมเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง หรือการดำเนินการของพรรคการเมือง สมัยใหม่ หลังจากการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 รวมไปถึงพัฒนาการทางการเมืองทั่วไป พัฒนาการทางการศึกษา พัฒนาการทางสื่อสาร เป็นต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของสิงคโปร์ ค.ศ. 1819-1965
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ค.ศ. 1819-1965

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก เช่น ตำรา งานวิจัย หนังสือทั้งภาษาไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สิงคโปร์ และข้อมูลด้านเศรษฐกิจจากฐานข้อมูลเศรษฐกิจของสิงคโปร์และหน่วยงานอื่น ๆ อาทิ ธนาคารโลก ภายใต้กรอบเวลาในการศึกษา ใช้ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Theory) และทฤษฎีการพัฒนา เศรษฐกิจตามขั้นตอนของรอสโทว์ (Rostow's Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ซึ่งข้อมูลทั้งหมดจะถูก เรียบเรียงและวิเคราะห์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

- 1) ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก ตำรา งานวิจัย หนังสือ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองสิงคโปร์ และฐานข้อมูลเศรษฐกิจ

2) ขอบเขตด้านเวลา การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของสิงคโปร์และปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ช่วง ค.ศ. 1819-1965 โดยใน ค.ศ. 1819 เป็นจุดเริ่มต้นที่เซอร์ โทมัส สแตมฟอร์ด แรฟเฟิล ผลักดันให้สิงคโปร์เป็นเมืองท่าการค้าของอังกฤษ จนไปสู่ช่วงส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า สิ้นสุดลงใน ค.ศ. 1965

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพัฒนาการเศรษฐกิจของสิงคโปร์ในช่วง ค.ศ. 1819-1965
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ช่วง ค.ศ. 1819-1965
3. สามารถเป็นข้อมูลและแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของสิงคโปร์ได้ในลำดับถัดไป

ผลการวิจัย

การศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของสิงคโปร์ ในช่วง ค.ศ. 1819-1965 แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง เวลา คือ ช่วง ค.ศ. 1819-1942 การเป็นเมืองท่าจนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และช่วง ค.ศ. 1959-1965 สิงคโปร์กับสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงยุคของการผลิตเพื่ออุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า เนื่องจากต้องการชี้ให้เห็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของสิงคโปร์ซึ่งเริ่มต้นใน ค.ศ. 1819 (โคริน เฟื่องเกษม, 2542) และจุดเปลี่ยนผ่านของพัฒนาการเศรษฐกิจของสิงคโปร์ในขั้นถัดไป ซึ่งเริ่มหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากในช่วงทศวรรษ 1930 เศรษฐกิจสิงคโปร์เริ่มประสบภาวะผันผวนอันเป็นผลมาจากวิกฤติต่าง ๆ ทศวรรษ 1940 จึงสิ้นสุดลงด้วยความไม่แน่นอนของการค้าแบบนำเข้าสินค้าเพื่อส่งออก และมุ่งศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจ และปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์

1) สิงคโปร์กับการเป็นเมืองท่าจนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1819-1942)

ประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของสิงคโปร์ซึ่งเริ่มต้นใน ค.ศ. 1819 (โคริน เฟื่องเกษม, 2542) เมื่อเซอร์ โทมัส สแตมฟอร์ด แรฟเฟิล ในฐานะข้าหลวงของอังกฤษเดินทางถึงสิงคโปร์เพื่อตั้งสถานีการค้าภายใต้อาณัติของบริษัทอินเดียตะวันออก (EIC) ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1819 หลังจากนั้นเพียง 5 ปี สิงคโปร์เจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจเติบโตสูงกว่าการค้าของปีนัง ซึ่งเป็นเมืองหลวงของนิคมช่องแคบ (Straits Settlements) (Library of Congress [LC], 1991) มีมูลค่าการค้าอยู่ที่ 11.6 ล้านเหรียญสิงคโปร์ (เชอะ และลี, 2557) มีการขนส่งลำเลียงสินค้ามากถึง 75,000 ตัน (Entrepot trade of Singapore, 1945) ขณะที่เศรษฐกิจเจริญเติบโต ขนาดและความหลากหลายของประชากรในสิงคโปร์ก็เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน (LC, 1991) ใน ค.ศ. 1824 จำนวนประชากรของสิงคโปร์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจำนวน 10,000 คน ต่อมาใน ค.ศ. 1836 สิงคโปร์ยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประชากรมีจำนวน 30,000 คน เศรษฐกิจสิงคโปร์เป็นการค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออก และเป็นเมืองท่าปลอดภาษี ซึ่งนับว่าเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจสิงคโปร์เนื่องจากนโยบายเมืองท่าเสรีปลอดภาษียังไม่เคยถูกนำมาใช้ในระบบเศรษฐกิจเอเชียและตะวันตก ทำให้เรือจากทั่วโลกสามารถค้าขายได้อย่างเสรีในสิงคโปร์ โดยมีการกำหนดภาษีเพียงสินค้าบางประเภท เช่น ยาสูบ ฝิ่น แอลกอฮอล์ และบีโตรเลียม

สภาพเศรษฐกิจการค้าสิงคโปร์ระหว่าง ค.ศ. 1819-1942 สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ (Entrepot trade of Singapore, 1945)

1. ระหว่าง ค.ศ. 1819-1888 สิงคโปร์ก่อตั้งท่าเรือเสรี ให้ความสำคัญกับตลาดการค้านอกคาบสมุทร, มลายู สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ฝ้าย ผ้าขนสัตว์ ผลิตภัณฑ์โลหะ (นำเข้าจากอังกฤษ) ผืนและสิ่งทอ (นำเข้าจากอินเดีย) เพื่อกระจายต่อไปทั้งภูมิภาค และเก็บไว้แลกเปลี่ยนกับสินค้าจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อขนส่งไปยังประเทศทางตะวันตกและตะวันออก สำหรับพริกไทยและเครื่องเทศอื่น ๆ รวมถึง หวาย ยางไม้ ชีพิ้ง รังนก หูลาม และตีนกบ แหล่งนำเข้า คือ หมู่เกาะอินดีสและคาบสมุทรมลายู นอกจากนี้ สิงคโปร์ นำเข้าชาและผ้าไหมจากจีน สำหรับสยามและอินโดจีนเป็นแหล่งนำเข้าข้าว น้ำตาล ผ้าไหม และงาช้าง

2. ระหว่าง ค.ศ. 1888-1914 เป็นช่วงที่คาบสมุทรมลายูมีความสำคัญกับการค้าของสิงคโปร์ หลังจากรัฐต่าง ๆ บนคาบสมุทรมลายูอยู่ใต้การปกครองและอารักขาของอังกฤษ เศรษฐกิจสิงคโปร์ช่วงดังกล่าว เติบโตขึ้นจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมดีบุกและยางพารา มีการตั้งโรงงานถลุงแร่เพื่อสกัดดีบุกจากรัฐมลายู และสกัดหัวแร่จากสยาม พม่า อินโดจีน ออสเตรเลีย และจีน มีการเพาะปลูกยางพารามากใน ค.ศ. 1897 ซึ่งขยายตัวตามความต้องการและราคาที่สูงขึ้น การขยายตัวของการทำเหมืองดีบุกและการเพาะปลูกยางพารา ดังกล่าว ทำให้มีการนำเข้าแรงงานจากจีนและอินเดีย และส่งผลต่อความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคและการพัฒนาตลาดการค้าในมาลายามากขึ้นด้วย

3. ระหว่าง ค.ศ. 1914-1941 เป็นช่วงที่เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เนื่องจากสิงคโปร์ ละเมิดหลักการการค้าเสรี อาทิ การกำหนดโควตาและข้อจำกัดด้านการผลิต กำหนดโควตาการนำเข้า รวมถึง เป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำ ผลผลิตยางพาราและพื้นที่เพาะปลูกกำลังขยายตัว แต่ผลผลิตกลับสูงกว่าความต้องการ ส่งผลให้ราคายางพาราดตกต่ำ การผลิตดีบุกทั่วโลกเกินกว่าการบริโภค

มูลค่าการค้าของสิงคโปร์ ระหว่าง ค.ศ. 1824-1926 พบว่า เติบโตอย่างมาก โดย ค.ศ. 1824 มีมูลค่าการค้ารวม 11.6 ล้านเหรียญสิงคโปร์ เพิ่มขึ้นเป็น 58.8 ล้านเหรียญสิงคโปร์ ใน ค.ศ. 1869 ภายหลังการเปิดใช้คลองสุเอซใน ค.ศ. 1869 ซึ่งช่วยร่นระยะทางทางทะเล โดยไม่ต้องเดินเรืออ้อมแหลมกู๊ดโฮปในแอฟริกา ส่งผลให้มูลค่าการค้าของสิงคโปร์เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลใน ค.ศ. 1870 มีมูลค่าการค้าอยู่ที่ 70.8 ล้านเหรียญสิงคโปร์ ใน ค.ศ. 1915 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นถึง 653.8 ล้านเหรียญ และใน ค.ศ. 1926 การค้ามีมูลค่าสูงถึง 1,886.7 ล้านเหรียญสิงคโปร์

ต่อมาใน ค.ศ. 1933 การค้ามีแนวโน้มตกต่ำ เนื่องจากอยู่ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ การค้ามีมูลค่าเพียง 512.8 ล้านเหรียญสิงคโปร์ ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่ ค.ศ. 1910 และน้อยกว่าหนึ่งในสามของ ค.ศ. 1926 ซึ่งมีมูลค่าการค้าสูงสุด เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ขึ้น สิงคโปร์เริ่มมีความสำคัญกับสหรัฐอเมริกามากกว่าอังกฤษ เป็นการสิ้นสุดการครอบงำของอังกฤษในการค้ากับเอเชีย ในช่วงสงคราม ความตกต่ำของอังกฤษในฐานะชาติมหาอำนาจด้านอุตสาหกรรมปรากฏชัดเจนมากยิ่งขึ้น อังกฤษไม่ได้ครอบงำกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อไป ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของอเมริกาแผ่ขยายข้ามมหาสมุทรแปซิฟิก

ขณะที่ญี่ปุ่นก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจอุตสาหกรรม เป็นการเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงสมดุลการค้าโลก โดยมีประเทศต่าง ๆ แถบมหาสมุทรกลายเป็นปัจจัยสำคัญ

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ในช่วง ค.ศ. 1819-1942 ได้แก่ **ทำเลที่ตั้ง** เนื่องจากภูมิทัศน์ของสิงคโปร์ตั้งอยู่ตรงทางเข้าช่องแคบมะละกา จึงสามารถควบคุมหนึ่งในสองประตูการค้าระดับโลกระหว่างมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนใต้ และอยู่ในตำแหน่งที่เหนือกว่าบริเวณโดยรอบ นอกจากนี้ยังเป็นอ่าวจอดเรือตามธรรมชาติที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาเป็นท่าเรือพักจอด และท่าเรือขนส่งและกระจายสินค้าในมาลายาและการค้าขายกับจีน อีกทั้ง Trocki (2006) ยังทำหน้าที่เชื่อมโยงการค้าฝั่งตะวันออกกับตะวันตกระหว่างอินเดียกับจีนไว้ด้วยกัน และเป็นจุดเชื่อมต่อกับโลกตะวันตกอีกด้วย ไม่เพียงเท่านั้น ยังเป็นจุดรวบรวมสินค้าจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ สินค้าจากทะเล ข้าว พริกไทย เครื่องเทศ ของป่า และดีบุก เป็นต้น เซอะ และลี (2557) เสริมว่า สิงคโปร์ตั้งอยู่บนทำเลที่เหมาะสมที่สุดบนปลายสุดของคาบสมุทรมาลายู ควบคุมเส้นทางเข้ามหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก ไปจนถึงช่องแคบมะละกา ชุนดา และลอมบอก ตลอดจนทางเข้าทะเลจีนใต้ นอกจากนี้ ยังเป็นท่าเรือและที่กำบังสำหรับให้เรือจอดทอดสมออย่างดีเยี่ยม ที่ตั้งของสิงคโปร์เอื้อประโยชน์มากกว่าท่าเรืออื่น ๆ ของอังกฤษในช่องแคบมะละกา จึงสามารถดึงดูดเรือใบสินค้าของพ่อค้าบูกิสจากตะวันออกแถบบอร์เนียว เซเลเบส หมู่เกาะใกล้เคียงและบาห์ลี ที่ต้องอาศัยลมมรสุมในการเดินเรือ สิงคโปร์ยังเหมาะสมกับการค้าเรือสำเภาจีน ซึ่งต้องอาศัยลมมรสุมในการเดินเรือด้วยเช่นกัน สิงคโปร์ยังเป็นสถานที่ที่ติดต่อกับเรือสำเภาที่ค้าขายกับไทยและอินโดจีนที่สะดวกอีกด้วย และยังได้รับการยกย่องเรื่องการเดินเรือซึ่งไบเหลียม ซึ่งหมายถึง การค้าทางทะเลของชาวตะวันตก **นโยบายท่าเรือปลอดภาษี** โดยไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ต้องจ่ายเมื่อเข้าเมือง หรือจ่ายให้กับท่าเรือและอยู่เรือ เรือสินค้าจากทั่วโลกสามารถค้าขายได้อย่างอิสระเสรีในสิงคโปร์ โดยมีการกำหนดภาษีศุลกากรเฉพาะสินค้าบางประเภทเท่านั้น นโยบายเมืองท่าเสรีบวกกับทำเลอันเหมาะสม ทำให้นับตั้งแต่ก่อตั้งสิงคโปร์ได้ผงาดขึ้นมาเป็นท่าเรือขนส่งและกระจายสินค้าระดับภูมิภาค สำหรับปัจจัยที่ช่วยให้สภาพเศรษฐกิจและการค้าของสิงคโปร์เจริญเติบโต ก่อนทศวรรษ 1870 อีกปัจจัยหนึ่ง คือ **การใช้เรือจักรกลไอน้ำและการเปิดคลองสุเอซ** สิงคโปร์ได้กลายเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของเส้นทางเดินเรือในการค้าของโลกตะวันออก และกลายเป็นแหล่งเดิมถ่านหิน เมื่อเปิดใช้คลองสุเอซ ใน ค.ศ. 1869 เนื่องจากเรือจักรไอน้ำไม่สามารถแล่นได้ในระยะทางไกลต้องเติมถ่านหิน เส้นทางเดินเรือจึงอยู่เรียบชายฝั่งแถบเอเชียใต้ลงมาถึงช่องแคบมะละกา และเข้าสู่ทะเลจีนใต้ ทำให้ช่องแคบมะละกา มีความสำคัญมากกว่าช่องแคบชุนดา และการเปิดคลองสุเอซประกอกับการสร้างระบบโทรเลขเพื่อเชื่อมโยงระหว่างยุโรปกับเอเชีย ยิ่งทำให้เศรษฐกิจตะวันตกกับเอเชียบูรณาการกันมากขึ้นกว่าเดิม มีความรวดเร็วมากขึ้นในการขนส่งสินค้าและการเข้าถึงข้อมูล (Trocki, 2006) **ศูนย์กลางความหลากหลายเป็นสากล และสังคมพหุลักษณะ** เมื่อสิงคโปร์ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองท่าขนส่งสินค้าและศูนย์กลางการค้า เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองและเติบโตอย่างรวดเร็ว กลายเป็นปัจจัยดึงดูดผู้คนจำนวนมาก ส่งผลให้จำนวนประชากรในสิงคโปร์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดช่วง ค.ศ. 1830-1931 สิงคโปร์ยังพัฒนามากลายเป็นศูนย์กลางความหลากหลายเป็นสากล (Cosmopolitan) และสังคมพหุลักษณะ (Plural society) ที่ซึ่งผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมอาศัยอยู่ร่วมกัน โครงสร้างประชากรสิงคโปร์ประกอบด้วยชาวจีน ชาวมาเลย์ ชาวอินเดีย ชาวยุโรป ยูเรเชียน และชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ

ในช่วงทศวรรษ 1930 เศรษฐกิจสิงคโปร์เริ่มประสบภาวะผันผวนอันเป็นผลมาจากวิกฤติต่าง ๆ ทศวรรษ 1940 จึงสิ้นสุดลงด้วยความไม่แน่นอนของการค้าแบบนำเข้าสินค้าเพื่อส่งออก และเมื่อไม่อาจพึ่งพาการค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออกเป็นฐานในการสร้างงานและรายได้จำนวนมาก สิงคโปร์จึงเบนความสนใจไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะด้านการผลิต ซึ่งสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและมั่นคง การผลิตยังก่อให้เกิดการพัฒนาต่าง ๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการขนส่ง การเงิน การก่อสร้าง และการค้า (เชอะ และลี, 2557)

2) สิงคโปร์กับสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ค.ศ. 1959-1965)

ค.ศ. 1942 ถึง ค.ศ. 1965 เป็นช่วงเวลาอันสำคัญของสิงคโปร์ ทางการเมือง ค.ศ. 1945-1965 คือ การเปลี่ยนผ่านจากระบอบอาณานิคมไปสู่การได้รับเอกราชและก่อตั้งสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Trocki, 2006) ในด้านเศรษฐกิจ คือ ช่วงเวลาของการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ โดยเป็นการลดการพึ่งพาการค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออกที่เริ่มถดถอยและไม่แน่นอนไปสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค.ศ. 1959 ถึง ค.ศ. 1965 ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาของการวางรากฐานโครงสร้างพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการเติบโตในภายหลัง (Trocki, 2006) ในด้านสังคม ช่วงเวลาดังกล่าว คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย การศึกษา และประชากร ตลอดจนการวางรากฐานสังคมโดยมีรัฐบาลพรรคกิจประชาชนเข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมเพื่อความอยู่รอดของสิงคโปร์

ความเจริญรุ่งเรืองของสิงคโปร์ในฐานะเมืองท่าขนส่งสินค้าเสื่อมถอยลง เนื่องจากสงครามโลกครั้งที่ 2 (Schelander & Hsu, 1998) ก่อนหน้านั้น ในทศวรรษ 1930 เศรษฐกิจสิงคโปร์เริ่มประสบกับความผันผวนจากวิกฤติและภาวะถดถอยทั่วโลก (Choy & Sugimoto, 2013) ญี่ปุ่นเปิดฉากสงครามโลกครั้งที่ 2 ในภูมิภาคเอเชีย โดยได้บุกยึดประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเข้าปกครองแทนมหาอำนาจตะวันตก (บ๊อง รุ ปิยะพันธุ์, 2537) ญี่ปุ่นเข้ายึดครองสิงคโปร์ระหว่าง ค.ศ. 1942 ถึง ค.ศ. 1945 ปิดฉากการปกครองอาณานิคมของอังกฤษที่ดำเนินมานานต่อเนื่องถึง 123 ปี ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่น เศรษฐกิจสิงคโปร์ประสบภาวะชะงักงันอย่างรุนแรง ขณะที่ประชาชนประสบทุกข์ยากขาดแคลนอาหาร เกิดโรคภัย แผลงที่อยู่อาศัยเสื่อมโทรม สวัสดิการด้านการศึกษาและสุขอนามัยไม่เพียงพอ (เชอะ และลี, 2557) เมื่อญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงคราม อังกฤษได้กลับเข้ามาปกครองสิงคโปร์อีกครั้ง แต่ต้องเผชิญกับการต่อต้านของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายา สิงคโปร์จึงอยู่ได้ภาวะฉุกเฉินเป็นเวลา 12 ปี สิงคโปร์เริ่มเจรจาต่อรองขอเอกราชจากอังกฤษตั้งแต่ ค.ศ. 1953 จนได้รับสิทธิปกครองตนเองบางส่วนใน ค.ศ. 1955 และได้รับเอกราชอย่างเต็มรูปแบบใน ค.ศ. 1959 โดยมีพรรคกิจประชาชน (People's Action Party) ที่นำโดยลี กวน ยู (Lee Kuan Yew) ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นในปีเดียวกัน (โคริน เฟื่องเกษม, 2542) ในช่วงทศวรรษ 1950 การค้าของสิงคโปร์มีความสำคัญเพิ่มขึ้นช่วงสั้น ๆ เนื่องจากสงครามเกาหลีที่อุบัติขึ้นใน ค.ศ. 1950 สงครามเกาหลีช่วยพยุงเศรษฐกิจเอเชียและแปซิฟิกขึ้นมา (Trocki, 2006) ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในสิงคโปร์พุ่งทะยานขึ้นเป็นประวัติการณ์ การค้ารวมเพิ่มขึ้นจาก 2.4 ล้านล้านเหรียญใน ค.ศ. 1949 ไปเป็น 4.6 ล้านล้านเหรียญใน ค.ศ. 1950 และ 7.6 ล้านล้านเหรียญใน ค.ศ. 1951 ก่อนจะลดลงเหลือ 5.4 ล้านล้านเหรียญ ใน ค.ศ. 1952 และลดลงเหลือ 4.3 ล้านล้านเหรียญใน ค.ศ. 1953 อย่างไรก็ตาม การเติบโตในช่วงสั้น ๆ การค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออกอาจจะไม่สามารถเป็นพื้นฐานของการพัฒนา

และความมั่นคงในอนาคตให้กับสิงคโปร์ได้ ในทางกลับกันได้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจจากการต้องพึ่งพาราคาสินค้าที่ผันผวนและปริมาณสินค้าที่ขาย (เซอะ และลี, 2557) ตลอดจนการควบคุมแหล่งที่มาของสินค้า (Trocki, 2006)

จากความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของการค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออกและภารกิจหลักของรัฐบาลในการแก้ปัญหาการว่างงาน ทำให้ทางเลือกเดียวของสิงคโปร์จึงอยู่ที่การสร้างหลากหลายทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศจากการค้าที่ไม่มีการผลิตไปสู่การผลิต ตลอดจนการขยายอุตสาหกรรมการผลิต (Margolin, 2010) สิงคโปร์ได้พัฒนาจากประเทศที่ต้องพึ่งพาการค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออกสู่การเป็นอุตสาหกรรม (Industrialization) อย่างรวดเร็ว โดยในระยะแรกรัฐบาลสิงคโปร์ได้ดำเนินยุทธศาสตร์และนโยบายการผลิตเพื่ออุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า (Import Substitution Industrialization: ISI) ระหว่าง ค.ศ. 1959-1965 (โครีน เฟื่องเกษม, 2542) ยุทธศาสตร์ดังกล่าว คือ การจำกัดการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อรองรับตลาดในประเทศ (Petsas, 2003) ทั้งนี้ นับตั้งแต่ทศวรรษ 1950 เป็นต้นมา การพัฒนาประเทศโดยส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าเป็นกุญแจสำคัญในการหยุดและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า จึงเป็นทางออกของสิงคโปร์ โดยมีเงื่อนไขสำคัญ คือ จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเพื่อสร้างตลาดที่มีขนาดใหญ่และแน่นอนเพียงพอ โดยสิงคโปร์ต้องเข้าร่วมกับสหพันธรัฐมาเลเซียเพื่อสร้างตลาดการค้าภายในครอบคลุมทั่วมาลายาและป้องกันอุตสาหกรรมแรกเกิด (Infant Industry) (Huff, 1987) จึงจะทำให้ยุทธศาสตร์การผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ผลและเป็นไปได้ (Margoline, 2010)

นอกจากยุทธศาสตร์การผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าแล้ว ในการพัฒนาประเทศให้เป็นอุตสาหกรรมระยะแรก รัฐบาลสิงคโปร์ได้ดำเนินมาตรการอื่น ๆ ได้แก่ (Van Elkan, 1995)

- ค.ศ. 1963 : พยายามขยายตลาดภายในประเทศ โดยตัดสินใจเข้าร่วมสหพันธรัฐมาเลเซียร่วมกับมาลายา ซาบาห์และซาราวัก

- ค.ศ. 1959 : ออกมาตรการกระตุ้นการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดยการออกบทบัญญัติ 2 ฉบับ ได้แก่ บทบัญญัติอุตสาหกรรมรุ่นบุกเบิก (Pioneer Industries Ordinance) และบทบัญญัติส่งเสริมการขยายตัวทางอุตสาหกรรม (Industrial Expansion Ordinance) ที่ละเว้นภาษีเป็นระยะเวลา 2-5 ปี ให้กับบริษัทต่าง ๆ ที่ลงทุนในสิงคโปร์ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก (Labor Intensive Industries) และธุรกิจปิโตรเลียม เช่น บริษัทเชลล์ ซึ่งถือเป็นบริษัทแรก ๆ ที่ได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าว

- ค.ศ. 1961 : จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development Board: EDB) เพื่อนำนโยบายอุตสาหกรรมไปปฏิบัติให้บรรลุผล มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อตั้งอุตสาหกรรมใหม่และส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่แล้ว และมีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติสิทธิพิเศษให้กับบริษัทรุ่นบุกเบิกที่ต้องการจัดตั้งโรงงานและเข้าร่วมลงทุนในธุรกิจใหม่ ๆ คณะกรรมการชุดดังกล่าวประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือนที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง โดยแบ่งโครงสร้างเป็น 4 กอง คือ กองส่งเสริม

การลงทุน กองการเงิน กองโครงการและบริการให้คำปรึกษาด้านเทคนิค และกองอำนวยความสะดวกด้านอุตสาหกรรม (เซอะ และลี, 2557)

- ค.ศ. 1962 และ 1963 : เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมเกิดใหม่จากการแข่งขันของต่างประเทศ ตามนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า จึงดำเนินมาตรการเพิ่มภาษีศุลกากร รวมถึงกำหนดโควตาการนำเข้าสินค้าหลายประเภท

- ค.ศ. 1965 : มีการดำเนินมาตรการออกใบอนุญาตนำเข้าสินค้าจำนวน 230 ชนิดควบคู่กันกับการกำหนดโควตาสินค้านำเข้าดังกล่าว นอกจากนั้น บทบัญญัติควบคุมการผลิตด้านอุตสาหกรรม (Control of Manufacture Ordinance) ฉบับ ค.ศ. 1959 ได้ให้อำนาจกระทรวงการคลังในการจำกัดจำนวนบริษัทที่ผลิตสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะด้วย

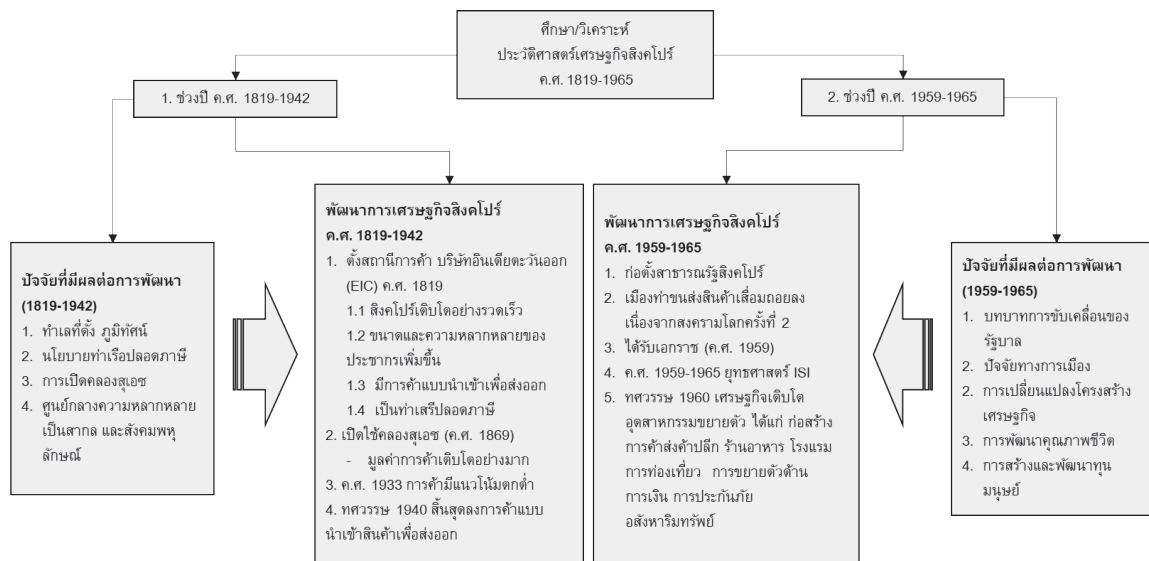
ตลอดทศวรรษ 1960 เศรษฐกิจสิงคโปร์ดำเนินไปด้วยดี มีการเติบโตและประสบความสำเร็จในการขยายภาคอุตสาหกรรม แม้จะเกิดความวุ่นวายและความท้าทายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการเผชิญหน้ากับอินโดนีเซีย (ค.ศ. 1963-1966) การแยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาเลเซีย (ค.ศ. 1965) รวมถึงการย้ายฐานทัพอังกฤษออกจากสิงคโปร์ก่อนกำหนด (ค.ศ. 1971) เซอะ และลี (2557) อธิบายเพิ่มเติมโดยละเอียดว่า ตั้งแต่ ค.ศ. 1960-1963 GDP ณ ราคาคงที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี อุตสาหกรรมที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุด คือ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง ซึ่งขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 23 ต่อปี เป็นผลมาจากแผนการก่อสร้างที่พักอาศัยของคณะกรรมการพัฒนาที่อยู่อาศัย ความสำเร็จอื่น ๆ มาจากภาคการผลิตที่มีการลงทุนใหม่ ๆ เพื่อก่อตั้งและขยายโรงงานต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากยุทธศาสตร์การผลิตเพื่อทดแทนสินค้านำเข้าและความคาดหวังที่จะเข้าสู่ตลาดร่วมกับสหพันธรัฐมาเลเซีย นอกจากนั้น ยังมีการขยายตัวของการค้าส่งและค้าปลีก ร้านอาหาร และโรงแรม การเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การขยายตัวด้านการเงิน การประกันภัย อสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนการก่อสร้างสถานศึกษาจำนวนมากเพื่อรองรับการขยายการศึกษา ต่อมาใน ค.ศ. 1964 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาปัจจุบันและราคาคงที่ได้ปรับลดลงเนื่องจากนโยบายการเผชิญหน้ากับอินโดนีเซีย ใน ค.ศ. 1965 เศรษฐกิจสิงคโปร์เติบโตขึ้นร้อยละ 8 เนื่องจากการขยายตัวของภาคการผลิตและภาคการก่อสร้างเป็นส่วนใหญ่ ค.ศ. 1966-1973 เศรษฐกิจสิงคโปร์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีคงที่อยู่ที่ร้อยละ 13 นอกจากนั้นแล้ว ทศวรรษ 1960 ยังได้เห็นการขยายตัวของภาคการผลิต โดยใน ค.ศ. 1965 มูลค่า GDP ภาคการผลิต ณ ราคาคงที่อยู่ที่ 432.7 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ คิดเป็นร้อยละ 15.6 ต่อ GDP ต่อมาใน ค.ศ. 1967 เพิ่มขึ้นเป็น 566.3 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ คิดเป็นร้อยละ 16.3 ต่อ GDP จนกระทั่ง ค.ศ. 1970 มูลค่าของ GDP ภาคการผลิต ขยับขึ้นเป็น 1,077 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ คิดเป็นร้อยละ 19.7 ต่อ GDP

ความสำเร็จทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตในช่วงนี้เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวย ได้แก่ การเติบโตอย่างรวดเร็วของประเทศอุตสาหกรรมที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย กำไรที่เพิ่มขึ้นจากการค้ากับเวียดนามใน ค.ศ. 1960 การมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นในทศวรรษ 1960 และที่สำคัญ คือ บทบาทการขับเคลื่อนของรัฐบาล (เซอะ และลี, 2557) ก่อนหน้านั้นรัฐบาลอาณานิคมได้ดำเนินนโยบายการค้าเสรีและไม่เข้ามาแทรกแซงเศรษฐกิจ แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับพรรคกิจประชาชนภายใต้การนำ

ของลี กวน ยู ที่ได้ใช้แนวทางเชิงรุกและแทรกแซงด้วยเป้าหมายในการสร้างการเติบโตและยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน (Muller, 1997) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ค.ศ. 1961-1964 อยู่ภายใต้สมมติฐานว่า มีการสร้างตลาดร่วมกับมาลายา รัฐบาลพรรคกิจประชาชนได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และการประกอบอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ รัฐบาลสิงคโปร์ยังได้ดำเนินการผ่านคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจในฐานะเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการลงทุนในด้านการผลิตของภาคเอกชน (เชอะ และลี, 2557) โดยใน ค.ศ. 1963 มีบริษัทอุตสาหกรรมรุ่นบุกเบิกจำนวน 113 แห่ง หนึ่งในนั้น คือ บริษัทเซลส์ ที่ตั้งโรงงานครั้งแรกในสิงคโปร์ ค.ศ. 1961 หลังจากนั้นบริษัทน้ำมันชั้นนำอื่น ๆ จึงได้เริ่มตระหนักถึงความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ของสิงคโปร์ในฐานะศูนย์กลางการกลั่นและกระจายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และรัฐบาลได้เริ่มเข้าถือหุ้นในบริษัทอุตสาหกรรมใหม่ผ่านทางคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ (Muller, 1997)

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ (ค.ศ. 1959-1965) มาจากการแทรกแซงของภาครัฐในการมีบทบาทเชิงรุกทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อเปลี่ยนแปลง แก้ไขปัญหา และพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจ และดำเนินมาตรการอื่น ๆ ผ่านทางคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการเมือง รัฐบาลพรรคกิจประชาชนภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรียี กวน ยิว ได้กวาดล้างฝ่ายตรงข้ามและจัดเก็บทุกรูปแบบของภาคประชาสังคมเพื่อสร้างระบบการเมืองพรรคเด่นพรรคเดียว (Trocki, 2006) ด้านสังคม ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในพัฒนาคุณภาพชีวิตและกำกับดูแลสังคม ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษา การสร้างที่อยู่อาศัยหรือการควบคุมจำนวนประชากร โอกาสในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และการแพทย์ โดยได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศจากการค้าที่ไม่มีการผลิตไปสู่การผลิต ตลอดจนการขยายอุตสาหกรรมการผลิต ดำเนินยุทธศาสตร์และนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าระหว่าง ค.ศ. 1959-1965 **การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง** โดยเริ่มเจรจาต่อรองขอเอกราชจากอังกฤษตั้งแต่ ค.ศ. 1953 จนได้รับสิทธิปกครองตนเองบางส่วนใน ค.ศ. 1955 โดยก่อนได้รับเอกราชอย่างเต็มรูปแบบ สิงคโปร์อยู่ภายใต้รัฐบาลของเดวิด มาร์แชลจากพรรคแนวร่วมแรงงานระหว่าง ค.ศ. 1955-1956 และลิม ยิว ฮีอ็อค รองหัวหน้าพรรคแนวร่วมแรงงานระหว่าง ค.ศ. 1956 ถึง ค.ศ. 1959 สิงคโปร์ได้รับเอกราชอย่างเต็มรูปแบบใน ค.ศ. 1959 โดยในการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พรรคกิจประชาชนภายใต้การนำของลี กวน ยู เป็นฝ่ายได้รับชัยชนะ ต่อมาใน ค.ศ. 1963 สิงคโปร์ได้เข้าร่วมกับสหพันธรัฐมาเลเซียอันประกอบไปด้วยสหพันธรัฐมาลายา สิงคโปร์ ซาราวัก และซาบะห์ หนึ่งในปีถัดมาได้เกิดความขัดแย้งไม่ลงรอยกันจนลุกลามไปสู่เหตุจลาจลระหว่างชาวมลายูและชาวจีนในสิงคโปร์ สิงคโปร์ออกจากสหพันธรัฐมาเลเซีย สิงคโปร์จึงแยกเป็นอิสระและได้จัดตั้งการปกครองในรูปแบบสาธารณรัฐขึ้นใน ค.ศ. 1965 **และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและวางรากฐานสังคม** เพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจและสังคมของสิงคโปร์ และหาทางออกจากปัญหาต่าง ๆ ที่รุมเร้า และเพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิตประชาชน สร้างสมานฉันท์และความเท่าเทียมในสังคม โดยระหว่างสงครามโลกประชาชนประสบความทุกข์ยากลำบาก ขาดแคลนอาหาร เภสัชโรควัย แหล่งที่อยู่อาศัยเสื่อมโทรม สวัสดิการสังคมทางด้านการศึกษาและการรักษาพยาบาลไม่เพียงพอ

(เขอะ และลี, 2557) **การสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์** โดยนำระบบการเรียนการสอนแบบทวิภาษา (Bilingualism) มาใช้ เมื่อพรรคกิจประชาชนก้าวขึ้นสู่อำนาจ รวมถึงเข้ามาดูแลจัดการศึกษาแทนที่ชุมชนต่าง ๆ ซึ่งเคยทำหน้าที่ในอดีต (เขอะ และลี, 2557) อดหนุนส่งเสริมด้านการศึกษา ยกกระดับมาตรฐานการศึกษาให้กับประชาชน โดยการจัดการศึกษาระดับประถมแบบถ้วนหน้าโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และเริ่มแผนการศึกษา 5 ปี เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความรู้รอบด้านเพื่อมาช่วยพัฒนาประเทศ

ภาพที่ 1 สรุปพัฒนาการเศรษฐกิจและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ค.ศ. 1819-1965

สรุป

หลังจากตั้งสถานีการค้าภายใต้อาณัติของบริษัทอินเดียตะวันออก สิงคโปร์เจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว ขนาดและความหลากหลายของประชากรในสิงคโปร์ก็เพิ่มมากขึ้น เศรษฐกิจสิงคโปร์เป็นการค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออก และเป็นเมืองท่าปลอดภาษี ในช่วงทศวรรษ 1930 เศรษฐกิจสิงคโปร์เริ่มประสบภาวะผันผวนอันเป็นผลมาจากวิกฤติต่าง ๆ ทศวรรษ 1940 จึงสิ้นสุดลงด้วยความไม่แน่นอนของการค้าแบบนำเข้าสินค้าเพื่อส่งออก รัฐบาลสิงคโปร์จึงได้ดำเนินยุทธศาสตร์และนโยบายการผลิตเพื่ออุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า (Import Substitution Industrialization: ISI) ระหว่าง ค.ศ. 1959-1965 นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ได้ดำเนินมาตรการขยายตลาดภายในประเทศ และจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development Board: EDB) ตลอดทศวรรษ 1960 เศรษฐกิจสิงคโปร์ดำเนินไปด้วยดี มีการเติบโตและประสบความสำเร็จในการขยายภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุด คือ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก ร้านอาหารและโรงแรม การเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การขยายตัวด้านการเงิน การประกันภัย อสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนการก่อสร้างสถานศึกษาจำนวนมากเพื่อรองรับการขยายการศึกษา

การเติบโตทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์นั้น เริ่มต้นด้วยการค้าและบริการ จากการเป็นเมืองท่าและการขนส่ง ไม่ได้เติบโตตามลำดับการพัฒนา มีการก้าวข้ามขั้น ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา แม้จะประสบปัญหาและมีช่วงวิกฤติของประเทศก็ตาม คือ ทำเลที่ตั้งซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ วิสัยทัศน์ของผู้นำในการดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์ในการให้โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม โดยอุดหนุนส่งเสริมด้านการศึกษา ยกกระดับมาตรฐานด้านการศึกษาให้กับประชาชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตและวางรากฐานสังคมให้รอดพ้นจากปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศของสิงคโปร์ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่พบจากการศึกษาสามารถเป็นต้นแบบหรือแนวทางในการพัฒนาประเทศให้กับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคได้ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์ ที่ยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้กับประชาชน ผลิดักำลังคนที่มีความรู้รอบด้านเพื่อมาช่วยพัฒนาประเทศ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้สิงคโปร์เจริญก้าวหน้าและเติบโตอย่างยั่งยืน

การศึกษาและงานวิจัยในลำดับถัดไป สามารถต่อยอดการศึกษาพัฒนาการศึกษาของสิงคโปร์เป็นรายภาคการผลิต (Sector) และรายอุตสาหกรรม รายอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการขนส่ง ภาคบริการทางการเงิน เป็นต้น และการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของสิงคโปร์ในการพัฒนาประเทศในภาพรวมและภาคการผลิตแต่ละสาขา (Sector) รวมถึงการศึกษาคั้งนี้สามารถเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยในลำดับต่อไป อาทิ ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจในช่วงเวลาถัดไปของประเทศสิงคโปร์ และประวัติศาสตร์เศรษฐกิจในประเทศอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้ได้มาจากงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บรรณานุกรม

โคริน เฟื่องเกษม. (2542). *การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองสิงคโปร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา.

โคริน เฟื่องเกษม. (2554). *สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดียนตุลา.

จาตุรนต์ อำไพ. (2555). *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจเมืองเชียงคาน* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เชอะ, อี. ซี. ที., และ ลี, อี. (2557). *ประวัติศาสตร์สิงคโปร์* (เพ็ชรี สุมิตร, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ณัฐดี พรหมพิทาทร. (2558). *ผลกระทบของอัตราการออมต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์). สืบค้นจาก <https://econ.econ.ku.ac.th/2016/is/IS%205713.pdf>

เทิร์นบูลล์, ซี. เอ็ม. (2540). *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์และบรูไน* (ทองสุข เกตุโรจน์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.

นิภาพร รัชตพัฒนากุล. (2558). *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอ่าวบ้านดอน: กรณีศึกษา การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งระหว่างทศวรรษ 2490 ถึงทศวรรษ 2540*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม.

บงอร ปิยะพันธุ์. (2537). *ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. Fact sheet สิงคโปร์ สิงหาคม 2566. (2566). สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.ditp.go.th/post/146789>

ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2547). *จีนโพ้นทะเลสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: แบรินด์เอจ.

ไรอัน, เอน. เจ. (2526). *การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์* (ม.ร.ว.ประกายทอง ลิธิสุข, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วิภาวรณ์ ปันเปี่ยมราษฎร์, สุวิทย์ สรรพวิทยศิริ, ยุทธภูมิ จารุเสรี, ศศิน พริ้งพวงษ์, จงกล คำไล่, และพิมพ์นารา หิรัญกุล. (2554). *การพัฒนาระบบการวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของประเทศไทยโดยใช้นโยบายการคลัง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

สมส่วน ฮาว (2558). *รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง ศักยภาพของไทยด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ, สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ. สืบค้นจาก <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/nbt/nbt7/IS/7008.pdf>

อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ. (2556). *แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจ. ใน ประมวลสาระชุดวิชาสังคมไทยกับการบริหารการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร: หน่วยที่ 4 (น. 4-1-4-87)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Aiyer, S. (2006). *From colonial segregation to postcolonial integration - Constructing ethnic difference through Singapore's Little India and the Singapore Indian* (Doctoral dissertation, University of Canterbury). Retrieved from <https://core.ac.uk/reader/35461221>

- Allen, R. C. (2013). American exceptionalism as a problem in global history. *Journal of Economic History*, 71, 901-927.
- Choy, K. M., & Sugimoto, I. (2013). Trade, the staple theory of growth, and fluctuations in colonial Singapore, 1900-39. *Australian Economic History Review*, 53(2), 121-145. doi:10.1111/aeht.12007
- Entrepot trade of Singapore*. (1945). Singapore: Department of Trade and Industry.
- Huff, W. G. (1987). Patterns in the economic development of Singapore. *The Journal of Developing Areas*, 21(3), 305-326.
- Ken, W. L. (1978). Singapore: Its growth as an entrepot port, 1819-1941. *Journal of Southeast Asian Studies*, 9(1), 50-84.
- Kim, S. P. (1985). Government and politics of Singapore. In J. S. T. Quah, C. H. Chee, & S. C. Meow (Eds.), *Government and politics of Singapore* (pp. 3-24). Singapore: Oxford University Press.
- Library of Congress. (1991). *Singapore: A country study*. Retrieved from <https://tile.loc.gov/storage-services/master/frd/frdcstdy/si/singaporecountry00lepo/singaporecountry00lepo.pdf>
- Margolin, J.-L. (2010). The people's action party blueprint for Singapore 1959-1965. In K. Hack, J.-L. Margolin, & K. Delaye (Eds.), *Singapore from Temasek to the 21st century: Reinventing the global city* (pp. 292-322). Singapore: National University of Singapore.
- Muller, A. (1997). The government in the economic history of Singapore. *South African Journal of Economic History*, 12(1-2), 54-76. doi:10.1080/10113439709511095
- Petsas, I. (2003). Chapter 10: Trade policy in developing countries. Retrieved February 2, 2021, from http://www.eco.uc3m.es/docencia/EconomiaMundial/materiales/Trade_Policy_ch10.pdf
- Reid, A. (2010). Singapore between cosmopolis and nation. In K. Hack, J.-L. Margolin, & K. Delaye (Eds.), *Singapore from Temasek to the 21st century: Reinventing the global city* (pp. 37-54). Singapore: National University of Singapore.

- Romer, P. M. (1986). Increasing returns and long-run growth. *Journal of Political Economy*, 94(5) 1002-1037.
- Schelander, B., & Hsu, A. (1998). *Singapore: A history of the lion city*. Honolulu, HI: University of Hawaii at Manoa, Asian and Pacific Studies, School of Hawaiian, Center for Southeast Asian Studies.
- Temin P. (2014). *Economic history and economic development: New economic history in retrospect and prospect*. Retrieved from https://www.nber.org/system/files/working_papers/w20107/w20107.pdf
- Trocki, C. A. (2006). *Singapore: Wealth, power and the culture of control*. London, England: Routledge.
- Van Elkan, R. (1995). Singapore's development strategy. In K. Bercuson (Ed.), *Singapore: A case study in rapid development* (pp. 11-19). Washington, DC: International Monetary Fund.
- Voitländer, N., & Voth, H.-J. (2013). How the west 'invented' fertility restriction. *American Economic Review*, 103(6), 2227-2264.
- World Bank. (n.d.). *World Bank open data: Singapore*. Retrieved December 2, 2023, from <https://data.worldbank.org/country/singapore>